

# духовне та культурне життя України в умовах незалежності

Із проголошенням незалежності України відродження національної культури стало державною справою. Для українців відкрилася перспектива вільного розвитку і набуття престижності своєї мови і культури.

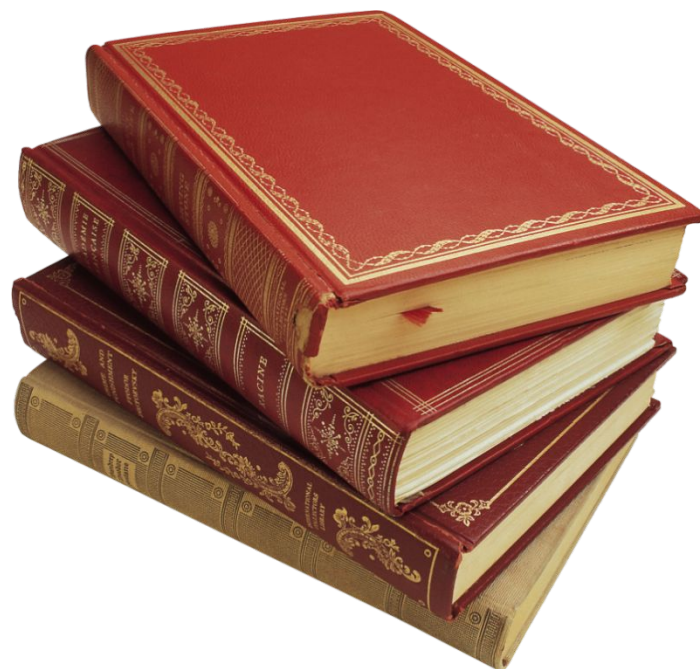
У жовтні 1989 р. було прийнято «Закон про мови в Українській РСР», спрямований на захист національної мови, забезпечення її всебічного розвитку і функціонування в усіх сферах життя суспільства. Українську мову в республіці було проголошено державною. Конституція України затвердила за українською мовою статус державної мови, а також гарантувала вільний розвиток, використання і захист російської та інших мов.



- Для забезпечення духовного і соціально-економічного розвитку держави почалося реформування системи освіти. З'явилася велика кількість ліцеїв, гімназій, коледжів, профільних академій, університетських комплексів. Нова модель освіти передбачає диференціацію, гуманізацію навчання й виховання, особистісний підхід. Проте загальний стан економіки обмежує фінансування освіти.



- ❑ Недостатнє фінансування обумовило кризові явища і в науці: відтік вчених із наукової сфери в інші структури і за кордон, втрата провідних позицій з ряду фундаментальних досліджень, відставання від Заходу за рівнем наукових розробок.
- ❑ Утвердження демократії сприяло оновленню літератури й мистецтва, гарантувало свободу творчості, вільний розвиток найрізноманітніших художніх стилів і жанрів.



Останні десятиліття позначилися активізацією релігійного життя. Ще наприкінці 1980-х рр. була легалізована діяльність Української греко-католицької церкви (УГКЦ). Українська православна церква в процесі своєї перебудови виявилася розколотою на Українську автокефальну православну церкву (УАПЦ), Українську православну церкву Київського патріархату (УПЦ-КП), Українську православну церкву Московського патріархату (УПЦ-МП). Серед віруючих і частини духовенства останнім часом посилюється прагнення до створення єдиної православної церкви в Україні.



- Серед населення України поширюється вплив протестантизму, іудаїзму, ісламу. В Україні діють 105 релігійних об'єднань, діалог між якими здійснюється в рамках Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій. Держава спрямовує свої зусилля на те, щоб представники всіх конфесій були повноправними учасниками громадського життя. Свобода совісті стала важливим елементом життя незалежної України.



Викликає занепокоєння стан національної кіноіндустрії. Вітчизняне кіновиробництво виявилось згорнутим, за 2005 р. у широкий прокат не вийшло жодного нового повнометражного ігрового фільму. Засилля американської і російської кіноіндустрії в кінопрокаті й на каналах телебачення несе загрозу розмивання суспільної свідомості.





- Спад кіновиробництва значною мірою є технологічним: громадяни перестали відвідувати кінотеатри внаслідок колосальної конкуренції з боку телебачення й домашнього кіно в різних формах відтворення. Проте подолання спаду вітчизняного кіновиробництва можливе за активної допомоги держави: послаблення податкового тиску на кіновиробництво, зниження ставок увізного мита на матеріали та обладнання, бюджетне інвестування в продюсерські проекти на конкурсних засадах, створення сучасної системи кредитування кіновиробництва, перерозподіл доходів від прокату іноземних фільмів та продажів на відеоринку тощо.